

TRUYỀN THỐNG CÁCH MẠNG

Nhân dân huyện Châu Thành có truyền thống yêu nước, đoàn kết và lao động sáng tạo, được Đảng bộ và hệ thống chính trị trong huyện luôn phát huy. Công tác xây dựng Đảng (về chính trị tư tưởng và tổ chức), công tác tuyên truyền, giáo dục về cách mạng giải phóng dân tộc, về xây dựng chủ nghĩa xã hội luôn được thường xuyên, gương người tốt, việc tốt ngày càng nhiều, phong trào cách mạng ngày càng phát triển.

Trước khi có Đảng, Nhân dân Châu Thành đã kiên cường đấu tranh chống kẻ thù xâm lược để bảo vệ mảnh đất của mình. Điển hình là cuộc khởi nghĩa của đề đốc Trinh, Trần Văn Đề, Trần Hữu Điều, phong trào Thiên Địa Hội, những hoạt động yêu nước của Nguyễn An Ninh... Nhưng những cuộc đấu tranh đó hoàn toàn tự phát, đơn độc, thiếu tổ chức, thiếu phương hướng nên bị đàn áp, bắt bớ làm thất bại.

Đảng bộ Châu Thành với sự thành lập chi bộ tỉnh lý Trà Vinh, chi bộ Phú Lâm, chi bộ Cầu Xây đã trở thành một trong những nơi thành lập chi bộ sớm của tỉnh Trà Vinh gắn liền với công sức của những nhà cách mạng nổi tiếng trong tỉnh như đồng chí Dương Công Nữ, đồng chí Dương Quang Đông, đồng chí Phạm Thái Bường... Dưới sự lãnh đạo của Đảng, những hoạt động sôi nổi của các đoàn thể cách mạng diễn ra ở các xã đang nuôi chứa các đồng chí lãnh đạo của tỉnh như Phạm Thái Bường, Nguyễn Thành Thi, Trần Long Chu, Trần Thành Đại, Ngô Thị Huệ, Dương Công Nữ...

Năm 1945, sau khi chiếm giữ tất cả các trọng điểm của huyện, lực lượng quần chúng cách mạng Châu Thành cùng Nhân dân các huyện tiến lên bao vây chiếm tỉnh lý, giành lấy chính quyền về tay Nhân dân, cùng cả Nam bộ hoàn thành thắng lợi cuộc Cách mạng tháng Tám năm 1945 lịch sử. Từ năm 1945 - 1954, đảng bộ đã lãnh đạo Nhân dân Kinh - Khmer - Hoa trong huyện tổ chức phong trào du kích chiến tranh góp phần thực hiện thắng lợi cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân Pháp xâm lược.

Phát huy truyền thống Cách mạng tháng Tám năm 1945 và cuộc kháng chiến chống Pháp, Đảng bộ và Nhân dân Châu Thành bước vào cuộc kháng chiến trường kỳ chống đế quốc Mỹ và tay sai. Trong cuộc kháng chiến ác liệt, cán bộ, đảng viên, chiến sĩ và Nhân dân huyện Châu Thành quyết tâm chiến đấu giữ đất “một tấc không đi, một ly không rời”, thực hiện đường lối chiến tranh nhân dân của Đảng, dùng sức mạnh tổng hợp tiến công quân thù bằng 3 mũi giáp công: đấu tranh chính trị, đấu tranh quân sự và đấu tranh binh vận. Tổ chức chặt chẽ dân quân du kích, bộ đội địa phương. Vận động phong trào du kích chiến tranh, dùng các hình thức chiến đấu linh hoạt, mưu trí và sáng tạo, biết dựa vào dân, phát triển lực lượng trong Nhân dân và bám trụ trong Nhân dân mà chiến đấu nên đã giành được những thắng lợi to lớn.

Trong cuộc Tổng tấn công và nổi dậy xuân Mậu Thân 1968, Đảng bộ và Nhân dân Châu Thành đã hưởng ứng tích cực, giải phóng hoàn toàn 2 xã Đa Lộc và Thanh Mỹ, giải phóng cơ bản các xã Hưng Mỹ, Phước Hảo, Song Lộc, giải phóng một phần xã Nguyệt Hóa, bao vây uy hiếp địch ở Long Hòa, góp phần cho tỉnh Trà Vinh được Trung ương tặng Huân chương Thành đồng Tổ quốc hạng Nhất và lá cờ mang 8 chữ vàng “*Toàn dân nổi dậy, đoàn kết lập công*”.

Trong chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, Huyện ủy Châu Thành đã lãnh đạo toàn quân, toàn dân kết hợp 3 mũi giáp công đồng loạt tấn công vào các đồn bót địch, giải phóng toàn huyện Châu Thành vào lúc 4 giờ chiều ngày 30-4-1975.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, Đảng bộ, quân, dân huyện huyện Châu Thành đã dám đánh, quyết đánh để giành thắng lợi. Từ khởi nghĩa từng phần, đẩy lùi từng bộ phận, tiến lên đánh đổ hoàn toàn bọn xâm lược để giành thắng lợi, góp phần kết thúc chiến tranh.

Trong những thời điểm khó khăn phức tạp, Đảng bộ và Nhân dân luôn vững vàng bảo tồn được cơ sở vùng lõm. Nhân dân vẫn một lòng thủy chung với cách mạng, Đảng tin dân, dân tin Đảng, đùm bọc nuôi chứa cán bộ, nuôi chứa cơ quan Tỉnh ủy, Huyện ủy và nhiều cán bộ cao cấp đứng vững để lãnh đạo phong trào cách mạng. Trong chiến tranh chống Mỹ, huyện Châu Thành luôn là chỗ dựa của Tỉnh ủy, là địa bàn đứng chân tấn công giải phóng tỉnh lỵ Trà Vinh. Là vùng tiếp giáp tỉnh lỵ, là nơi địch chà xát ác liệt nhất để bảo vệ đầu não, nhưng với tinh thần đấu tranh dũng cảm, mưu trí, Đảng bộ và Nhân dân Châu Thành đã kiên cường bám trụ, tạo dựng và giữ vững địa bàn đứng chân, không chỉ là cho mình mà còn là nơi đứng chân hoạt động an toàn của tỉnh, của tỉnh bạn trong cả 2 cuộc kháng chiến chống Pháp và Mỹ. Quá trình đấu tranh cách mạng đã hình thành những địa danh vùng căn cứ lõm với những tên đất, tên người đã đi vào lịch sử, trở thành niềm tự hào sống mãi trong lòng của Nhân dân huyện Châu Thành và là nơi địch khiếp sợ như: Cỏ Ống, Cỏ Nứa (xã Long Hòa), Bà Trâm, Đon (xã Hưng Mỹ), Cây Dương, Phú Thọ, Ô Tre Lớn, Ô Tre Nhỏ, An Chay (xã Thanh Mỹ), Ô Bắp, Ô Chích, Đai Tèn, Bót Chéch (xã Lương Hòa), Khánh Lộc, Phú Khánh, Đội Hường, Nê Có, Trà Uôn, Láng Khoét (xã Song Lộc), Trà Đét, Sóc Thát (xã Nguyệt Hóa), Thanh Trì (xã Đa Lộc), Vĩnh Lợi (xã Hòa Thuận), Ngãi Hòa (xã Phước Hảo)... Đây là địa bàn quan trọng để các lực lượng cách mạng bám trụ, xây dựng và củng cố lực lượng, trực tiếp tổ chức tấn công, uy hiếp đầu não địch, tạo điều kiện cho các nơi khác nổi dậy. Từ những căn cứ lõm này, Ban Chỉ huy các chiến dịch lớn của tỉnh đã làm lễ xuất quân tấn công vào trung tâm tỉnh lỵ đầu não của địch, giáng cho chúng những đòn quyết định.

Trong 2 cuộc kháng chiến trường kỳ của dân tộc, Đảng bộ huyện Châu Thành luôn quan tâm xây dựng khối đoàn kết dân tộc Kinh - Khmer - Hoa, lương - giáo nên đã phát huy được sức mạnh tổng hợp. Ở tất cả các mặt chính trị, quân sự, binh vận, tham gia nuôi chứa bảo vệ cán bộ, đóng góp sức người, sức của... đều có sự tham gia của sư sãi, cán bộ và đồng bào Khmer. Đồng bào Khmer đã tích cực tham gia công tác và chiến đấu. Nhiều đồng chí anh dũng trong chiến đấu và hy sinh. Trong tôn giáo, có nhiều cuộc nổi dậy xuống đường của sư sãi và bà con Phật tử đấu tranh với địch, chống địch lấy chùa làm công sự, làm đồn bót, chống bắt sư sãi đi lính. Điển hình sư Kim Nang, chùa Bothum Mát Khongkhia (chùa Xà Mút) xã Lương Hòa đã hy sinh khi tham gia xuống đường đấu tranh với địch, nhiều chùa Khmer là cơ sở nuôi chứa, bảo vệ cán bộ, bộ đội. Nhiều đồng bào Khmer đã lấy thân mình đỡ đạn, che chở cho cán bộ cách mạng thoát khỏi sự vây ráp của kẻ thù. Nhiều vị sư sãi đã trực tiếp tham gia phá *áp chiến lược*, phá đồn, bót, tham gia đấu tranh chính trị, đấu tranh binh vận

trực diện với địch ở địa phương trong huyện và lên đến tỉnh. Nhiều đồng chí cán bộ dân tộc Khmer đã trở thành cán bộ lãnh đạo.

Qua 30 năm kháng chiến chống xâm lược, giành độc lập, tự do cho Tổ quốc, trải qua những khó khăn gian khổ, hy sinh và mất mát, Đảng bộ và Nhân dân huyện Châu Thành đã kiên cường chiến đấu, bất chấp mọi gian khổ hy sinh, lớp này ngã xuống đã có lớp khác tiếp nối tiến lên, góp phần đánh bại mọi kẻ thù với mọi âm mưu thủ đoạn thâm độc, xảo quyệt nhất và đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ cách mạng tại huyện nhà. Châu Thành rất tự hào đã giành được những thành quả to lớn, đóng góp xứng đáng vào thắng lợi chung của toàn tỉnh, góp phần cho cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ đến thắng lợi hoàn toàn.

Với những thành tích đó, Đảng bộ và Nhân dân huyện Châu Thành, Đảng bộ và Nhân dân xã Long Hòa, Đảng bộ và Nhân dân xã Thanh Mỹ, Đảng bộ và Nhân dân xã Hưng Mỹ, Đảng bộ và Nhân dân xã Lương Hòa, Đảng bộ và Nhân dân xã Song Lộc được tuyên dương danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân.

Và có 5 cá nhân được tuyên dương Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân là: Tô Thị Huỳnh, Kiên Thị Nhân, Đoàn Công Chánh, Trương Văn Trì, Nguyễn Văn Lợi (Tà Lợi); có 358 người được phong tặng và truy tặng danh hiệu Nhà nước Bà mẹ Việt Nam Anh hùng¹, và nhiều huân, huy chương cao quý.

Trích **LỊCH SỬ HUYỆN CHÂU THÀNH (1975 - 2015)**

---

¹ Số liệu đến tháng 11/2015